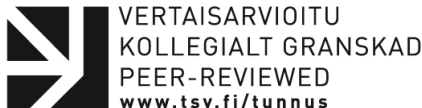

Vesitalous-lehden artikkeleiden vertaisarviointi

Vesitalous-lehti panostaa sisältönsä monipuolisuuteen ja tutkimusartikkeleidensa laatuun ja luotettavuuteen. Lehdelle on myönnetty lupa käyttää Tieteellisen Seurain Valtuuskunnan (TSV) vertaisarvioitu-leimaa niissä artikkeleissa, jotka on vertaisarvioitu TSV:n hyväksymän menettelytavan mukaisesti. Tunnuksen käyttäjänä Vesitalous on mukana yhdenmukaistamassa kotimaisen tiedekustantamisen vertaisarviointikäytäntöjä sekä edistämässä julkaisujen laadunarvioinnin läpinäkyvyyttä. Lisätietoja: <https://www.tsv.fi/fi/palvelut/tunnus>

Mitkä julkaisut vertaisarvioidaan?

- Vertaisarvioiduksi aiotut tutkimusartikkelit käyvät läpi laajan vertaisarvioinnin, (ohjeet alla)
- Muut tutkimusartikkelit käyvät läpi kevyemmän arvioinnin, jossa alan asiantuntija lukee artikkelin ja tarvittaessa kommentoi sitä ennen julkaisua
- Pääkirjoitukset, katsaukset, kolumnit, kirja-arvostelut, mielipidekirjoitukset, tms. käsitellään toimituksen sisäisesti ja voidaan julkaista ilman tieteellistä laadunarviointia.

Kuinka julkaisuehdotukset käsitellään?

- Tutkimusartikkelien julkaisuehdotukset käsittelee lehden toimituskunta.

Kuka päättää vertaisarviointiprosessin käynnistämisestä

- Artikkelin vastuukirjoittajan on erikseen pyydettävä toimitussihteeriltä saada artikkelinsa laajaan vertaisarviointiin.
- Toimitussihteeri esittelee artikkelin lehden toimituskunnalle, joka suorittaa alustavan arvion käsikirjoituksen sopivuudesta julkaisuohjelmaan ja päättää vertaisarviointiprosessin käynnistämisestä kirjoittajan pyynnöstä.
- Julkaisuehdotuksen tekijälle lähetetään yleensä 14 arkipäivän kuluessa tieto julkaisuehdotuksen hylkäämisestä tai vertaisarviointiprosessin käynnistämisestä ja sen aikataulusta.

Kuka voi toimia vertaisarvioijana?

- Päätoimittaja, toimitussihteeri tai lehden kokoaja pyytää lausunnot käsikirjoituksen tieteellisestä julkaisukelpoisuudesta vähintään kahdelta arviointitehtävään kutsutulta henkilöltä
- Arvioijat ovat toimituskunnan ulkopuolisia ja suhteessa arvioitavaan käsikirjoitukseen riippumattomia väitelleitä tutkijoita tai muita tieteenalan asiantuntijoita.
- Arvioijat toimivat anonyymisti tai halutessaan avoimesti. Julkaisupäätös ja arvioijien nimet säilytetään kaikkien arvioitujen käsikirjoitusten osalta.
- Asiantuntijaksi ei voida valita henkilöä, joka on käsikirjoituksen kirjoittajan/kirjoittajien lähisukulainen tai joka toimii kirjoittajan/kirjoittajien esimiehenä, alaisena tai työn ohjaajana tai jolla on ollut yhteisiä julkaisuja kirjoittajan/kirjoittajien kanssa viimeisen kolmen vuoden aikana. Lisäksi artikkelin vastuukirjoittaja voi itse ilmoittaa henkilöistä, jotka ovat esteellisiä vertaisarviointitehtävään.

Mitä prosessissa arvioidaan?

- Prosessissa arvioidaan aineiston kattavuutta, teoreettisen viitekehyksen hallintaa, tutkimuksen toteutuksen luotettavuutta ja tarkkuutta, sekä tulosten omaperäisyyttä ja uutuusarvoa suhteessa aiempaan tutkimukseen tieteenalalle ominaisella tavalla.
- Kukin arvioija esittää joko julkaisuehdotuksen hylkäämistä tai sen hyväksymistä sellaisenaan tai määrätyin muutoksin.

Kuka päättää käsikirjoituksen julkaisemisesta?

- Lausuntojen pohjalta päätoimittaja, lehden kokoaja tai toimituskunta tekee lopullisen päätöksen tarjotun käsikirjoituksen julkaisemisesta.
- Tekijöille lähetetään 4-6 viikon kuluessa arviointiprosessin käynnistämisestä tieto julkaisuehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä, sekä mahdolliset julkaisemisen edellytyksenä pidettävät käsikirjoitusta koskevat muutosehdotukset. Samalla tekijöille lähetetään arvioijien lausunnot tai päätoimittajan tiivistelmä niistä.

Ohjeet julkaisuehdotuksen laatijoille. Ohjeet koskevat laajaan vertaisarviointiin hakeutuvia artikkeleita

- Julkaisuehdotus lähetetään sähköpostilla lehden toimitussihteerille.
- Julkaisuehdotuksen tulee sisältää kaikkien julkaisun tekijöiden nimet ja yhteystiedot sekä tieto siitä, kuka toimii julkaisuehdotuksen yhteyshenkilöä. Ennen julkaisuehdotuksen lähettämistä on varmistettava, että kaikki tekijät hyväksyvät julkaisuehdotuksen.
- Julkaisuehdotuksen liitteenä toimitetaan koko julkaistavaksi tarjottava käsikirjoitus ja sen tiivistelmä kirjoittajan ohjeiden mukaisesti noudattaen Harvardin järjestelmän mukaista viittausta (kts. viittausohjeet). Vertaisarviointi tehdään anonyymisti, joten käsikirjoitukseen ei jätetä kirjoittajan henkilöllisyystietoja.
- Tarjottavan käsikirjoituksen tulee olla aiemmin julkaisematon, eikä se saa olla samaan aikaan ehdolla julkaistavaksi muilla julkaisufoorumeilla.
- Artikkelin kieli on suomi.

Ohjeet vertaisarvioijille

Lausunnon luvatessaan asiantuntija vahvistaa ymmärtävänsä seuraavat periaatteet ja sitoutuu niihin:

- Kaikki arvioitavat käsikirjoitukset ovat luottamuksellista aineistoa.
- Vertaisarvioinnista ei saa keskustella eikä sisältöä saa jakaa ulkopuolisille.
- Julkaisemattoman käsikirjoituksen sisältöä ei saa käyttää omaksi edukseen. Vertaisarvioija sitoutuu noudattamaan hyvää tieteellistä käytäntöä (<https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>)
- Asiantuntijalausunnon tarkoituksena on auttaa päätoimittajaa tai muuta kustantajan edustajaa päättämään tarjotun käsikirjoituksen tieteellisestä julkaisukelpoisuudesta. Kopio lausunnosta, tai sen tiivistelmä, lähetetään aina myös käsikirjoituksen kirjoittajalle.

- Asiantuntija kirjoittaa lausunnon, joka ottaa perustellen kantaa käsikirjoituksen ansioihin ja puutteisiin sisällön, rakenteen, mahdollisen kuvituksen ja muiden huomionarvoisten seikkojen osalta. Tyypillinen arviolausunto on pituudeltaan max 2 liuskaa, ja se lähetetään päätoimittajalle sovitun aikataulun mukaisesti. Asiantuntijan toivotaan käyttävän arviossaan seuraavaa asteikkoa:
 - o Käsikirjoitus on julkaistavissa sellaisenaan
 - o Käsikirjoitus on hyväksyttävissä, jos siihen tehdään esitetyt muutokset ja korjaukset
 - o Käsikirjoitus suositellaan hylättäväksi

Arviointia tukevat esimerkiksi seuraavat kysymykset:

- Esitelläänkö tutkimuskysymys, aineisto ja menetelmät ymmärrettävästi ja riittävällä tarkkuudella?
- Tunteeko kirjoittaja lähteet ja aihepiirinsä kirjallisuuden ja hyödyntääkö sitä riittävästi ja luotettavasti?
- Kytkeytyykö esitelty teoreettinen, metodologinen tai käsitteellinen viitekehys empiiriseen esimerkkiin toimivalla tavalla? Tekeekö kirjoittaja tekstissään sen, mitä johdannossa lupasi, ja tukeeko aineisto päätelmiä?
- Mikä on tulosten omaperäisyys ja uutuusarvo suhteessa aiempaan tutkimukseen?
- Muodostaako teksti rakenteeltaan tasapainoisen, perustellun ja eheän kokonaisuuden, jossa kerronnan kaari kantaa alusta loppuun asti?
- Mikä on kirjoituksen mahdollisen kuvituksen ja tekstin suhde, ovatko kuvat informatiivisia ja tarpeellisia? Mitkä ovat käsikirjoituksen ansiot alan tutkijoiden ammattitaidon edistämisen näkökulmasta?
- Onko käsikirjoitus ymmärrettävä lähinnä kyseistä tieteenalaa tunteville vai laajemminkin akateemiselle tai suurelle yleisölle?

Asiantuntijalausunto kirjoitetaan rakentavasti, kannustavasti ja perustellusti ottaen huomioon, että kirjoittajien tyyli on erilaisia ja moniäänisyys kuuluu tutkimukseen. Jos asiantuntija pitää käsikirjoituksen teoreettista viitekehystä, tutkimuskirjallisuutta, lähdeaineistoa tai menetelmiä puutteellisinä, hänen on tarkoitus auttaa kirjoittajaa konkreettisilla ehdotuksilla käsikirjoituksen parantamiseksi.

Lausunnossa on tuotava esiin käsikirjoituksen päällekkäisyys aiemmin julkaistun aineiston kanssa, sekä mahdolliset epäilyt plagioinnista tai puutteista viitteiden ja lähteiden merkinnän suhteen.

Arvioijille ei makseta palkkiota.

Asiantuntija-arviointitehtävät lasketaan tieteelliseksi ansioksi.

Tietojen tallentaminen

Vesitalous-lehti tallentaa säännöllisesti itselleen (sähköisessä muodossa) kaikista vertaisarvioitavaksi hyväksytyistä käsikirjoituksista arviointiprosessia koskevat keskeiset tiedot ja asiakirjat.

Hyväksytyistä ja hylätyistä vertaisarvioituista käsikirjoituksista tallennetaan seuraavat tiedot: käsikirjoituksen vastaanottopäivämäärä, tekijöiden nimet ja käsikirjoituksen otsikko, arvioijien nimet ja lausunnot, sekä julkaisemista koskevat päätökset ja niiden lähetyspäivämäärät.

Tallennetut tiedot eivät ole julkisia, eikä niitä raportoida säännöllisesti TSV:lle. Tiedekustantaja sitoutuu kuitenkin pyydettäessä toimittamaan yksittäisen kirjan tai artikkelin vertaisarviointia koskevat tiedot ja asiakirjat TSV:lle tai Tutkimuseettiselle neuvottelukunnalle TENK:lle.

Suostuessaan arvioimaan artikkelin tai kirjan arvioija hyväksyy samalla tiedekustantajan vertaisarviointikäytännöt ja niiden dokumentoinnin.